

Národní dny bez úrazů v Chrudimi 2006

Úrazy jsou nejčastější příčinou dětských úmrtí. V České republice zemře na následky úrazů ročně asi 120 dětí do 14 let a dalších 3000 dětí je následkem úrazu trvale postiženo. Nejtěžšími úrazy jsou poranění hlavy a lebky při pádu z kola nebo z výšky, popáleniny a opařeniny, vícečetná poranění při dopravních nehodách, poleptání žíravinami a otravy jedy a léky, tonutí, poranění smyslových orgánů. Nejčastějšími úrazy jsou zlomeniny, vykloubení a poranění povrchu těla. Nejčastějšími místy úrazů dětí jsou škola a domov, následují ulice, silnice a hřiště. A mnohdy stačí pro zabránění úrazu tak málo.

Dětským úrazům lze zabránit. Není to však v silách jednotlivce, anebo skupiny odborníků. Prevence úrazů musí být dlouhodobá každodenní aktivita, na které se podílejí zdravotníci různých oborů, představitelé a odborníci různých resortů – policie, doprava, školství, politici, média, ale hlavně samotní rodiče i děti.

V Evropě je každoročně každé páté dítě ošetřeno pro úraz, to je 15-20% dětí od 0 do 14 let.

U nás je to každé čtvrté dítě, 27% dětí do 14 let muselo být ošetřeno lékařem z důvodu úrazu, 2% byla hospitalizována.

Národní dny bez úrazů pořádá Ministerstvo zdravotnictví spolu s WHO (Světovou zdravotnickou organizací) a Národní sítí Zdravých měst. V letošním roce jsou zaměřeny na prevenci dětských úrazů. Společným tématem v letošním roce je Bezpečná cesta do školy a kampaň Na kolo jen s přilbou.

Zdravé město Chrudim připravilo společně s partnery v rámci kampaně Národních dnů bez úrazů následující akce :

- Kampaň „Na kolo jen s přilbou“ – 1. etapu
- Projekt „Bezpečná cesta do školy“ – využití plachtové hry
- Akci „Společně proti úrazům“
- Seminář pro pedagogy „Úrazy dětí a jejich prevence“

Kampaň „Na kolo jen s přilbou“

Cílem kampaně byla propagace nošení cyklistických přileb u cyklistů ve věku od 3 do 15 let.

Kampaň byla zaměřena na posilování žádoucího chování přímo v ulicích města na základě 4 kroků:

- odměna za nošení cyklistické přilby
- doprovodná osvětová informace na školách, v médiích apod.
- finanční motivace (časově ohraničená sleva na koupi přilby v hodnotě 5%)
- kontrola (vyhodnocení kampaně).

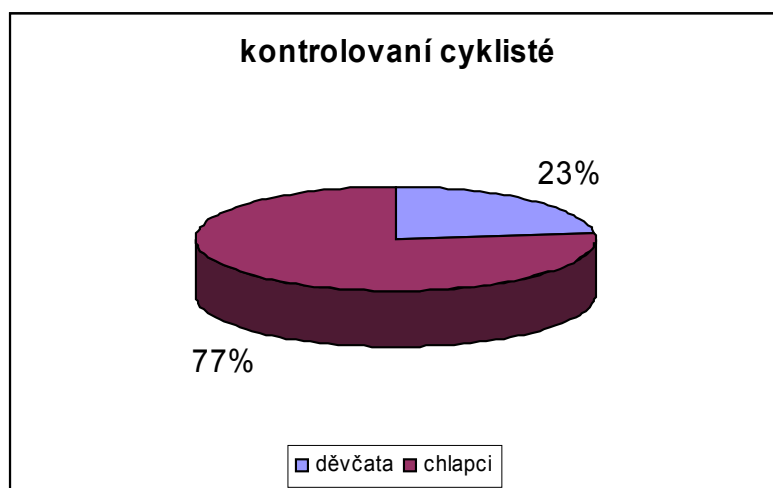
Přínos kampaně předpokládáme ve snížení počtu úrazů hlavy díky vyššímu nošení cyklistických přileb, propagace cyklistiky a zdravého životního stylu.

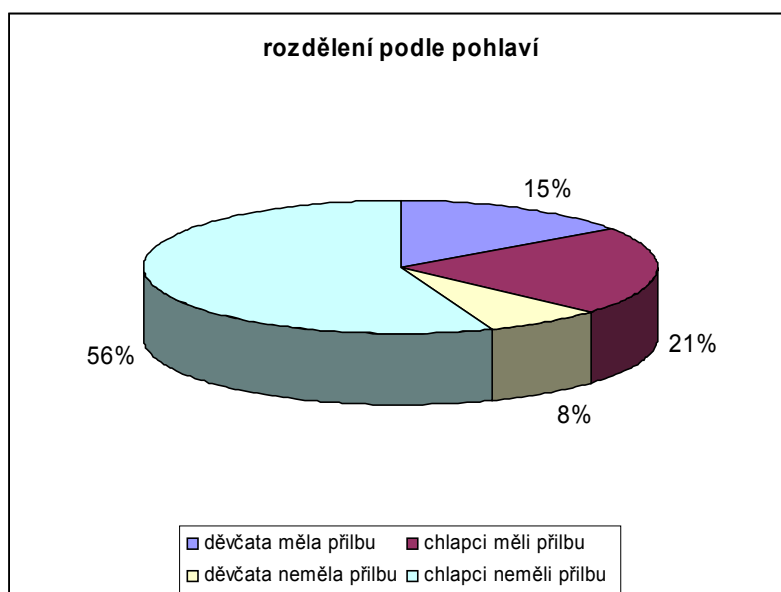
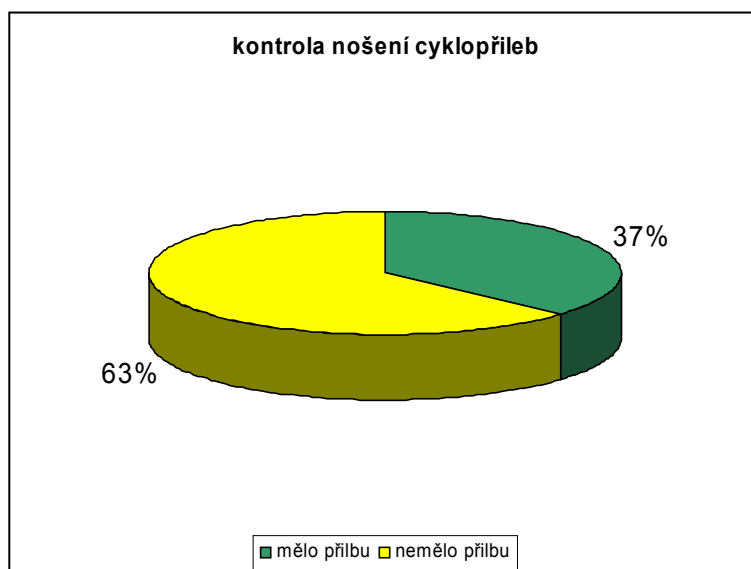
V Chrudimi probíhala první fáze kampaně od 1. – 11.6.2006, kdy byl distribuován propagační materiál ke kampani na jednotlivá školská zařízení. Do realizace se zapojila všechna školská zařízení (7 MŠ, 6 ZŠ, Speciální školy, Gymnázium).

Myšlenka kampaně zasáhne 3.500 dětí ve věku od 3 - do 15 let.

Do kampaně se zapojily i dvě cykloprodejny, v nichž mohou být uplatněny slevové kupóny pro nákup cyklistických přileb. .

V rámci kampaně NDBÚ 2006 bylo strážníky Městské policie a Policie ČR zastaveno a zkontrolováno 52 cyklistů.

Z výsledku sledování lze doporučit pokračování v kampani Na kolo jen s přilbou dle metodiky i v druhé etapě – září 2006. Z časových důvodů, které způsobilo pozdější dodání propagačního materiálu na školská zařízení, je patrný menší efekt v této první etapě.

Společně proti úrazům

Akce byla připravena ve spolupráci s partnery projektu Zdravé město – ČČK, VZS ČČK, Městskou policií, SZŠ, Sborem dobrovolných hasičů Chrudim a ZÚ . Místem společného působení bylo Resselovo náměstí. V úterý 6. června od 9.30 – 13.30 hodin se náměstí zaplnilo dětmi a procházející veřejností.

Cílem bylo předat dětem z mateřských škol a žákům ze základních škol základy bezpečného chování v různých situacích, se kterými se mohou v běžném životě setkat - na silnicích, u vody, v roli chodce, cyklisty nebo spolucestujícího apod.

Na stanovišti ČČK si děti mohly vyzkoušet své dovednosti a znalosti při ošetřování drobných poranění, která byla autenticky namaskována na figurantkách se Zdravé střední zdravotnické školy v Chrudimi. Jednalo se o ošetření drobných odřenin horních končetin, otevřené zlomeniny nebo popálenin. O toto stanoviště byl velký zájem jak z řad malých tak i starších dětí.

O kousek dál si příchozí mohli prakticky vyzkoušet umělé dýchání na figuríně.

„Jdeme bezpečnou cestou ?“ se studentkami Zdravé střední zdravotnické školy. Pro toto stanoviště byla za podpory města Chrudim a Pardubického kraje vyrobena didaktická plachtová hra, která je zaměřena na procvičení základních znalostí a důležitých pravidel při pohybu dětí u vody, na silnici, jízdě na kole, hře na pískovišti apod.

U Vodní záchranné služby ČČK jste si mohli připomenout Dvanáctero bezpečného pobytu u vody či prevenci úrazů u vody.

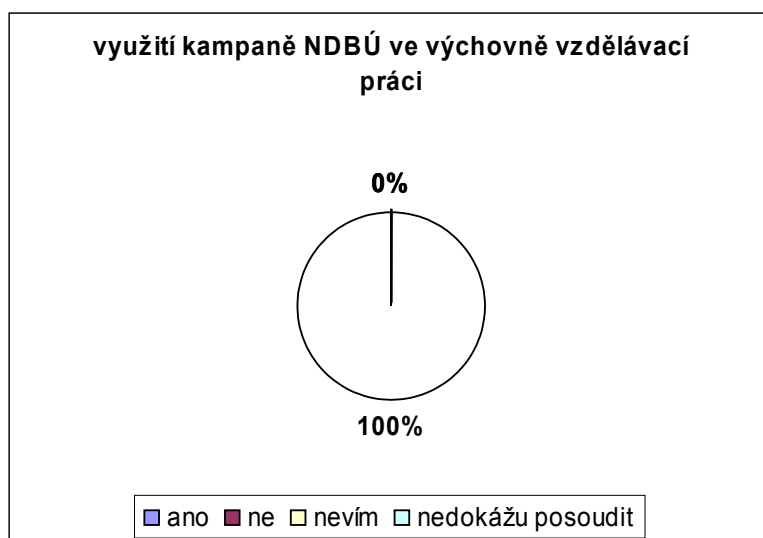
Stanoviště Městské policie bylo zaměřeno na správné vybavení jízdního kola, používání cyklistických přileb při jízdě na kole a řešení specifických situací, se kterými se cyklisté mohou na silnicích setkat. Svou zručnost si mohly děti vyzkoušet při slalomu na koloběžkách.

S možnostmi vzniku popálenin, příčinách úrazů elektrickým proudem a prevencí vzniku požárů přítomné seznámili členové **Sboru dobrovolných hasičů z Chrudimi.**

Se Zdravotním ústavem jste si mohli zahrát hru „Riskuj bezpečně“, která byla opět zaměřena na dodržování pravidel bezpečného chování. Její náročnost byla přizpůsobena věku dětí.

Hodnocení kampaně prostřednictvím evaluačních dotazníků.

Ty byly připraveny pro pedagogy, kteří přišli kampaň NDBÚ podpořit.

Vlastní náměty a připomínky :

v Chrudimi

1.- 11.6.2006

- ztišit hudbu, použít ji spíše jako kulisu – ruší odborný výklad na jednotlivých stanovištích
- děkujeme za velmi silné prožitky pro děti a možnost vyzkoušet si konkrétní situaci
- díky
- u stanoviště s koloběžkami bychom prosili pro bezpečnost dětí přilby
- více stanovišť
- díky všem za vstřícnost a odbornost, pokračujte tak dál, bezva předvedení na všech stanovištích, pro děti je velmi poutavé vše si samy vyzkoušet a osahat, mají silné zážitky, líbí se to i těm nejmenším

Plachtová hra „Jdeme bezpečnou cestou?“

ve Zdravé mateřské škole Dr.J.Malíka v Chrudimi při akci Rozloučení se školáky v pondělí 12.června 2006.

Pravidla hry jsou jednoduchá, snadno přizpůsobitelná věku hrajících dětí a zaměřená na prevenci obecně. Cílem hry je upozornit děti na možná nebezpečí, se kterými se mohou setkat při pobytu u vody, na pískovišti, v roli cyklisty, chodce nebo spolucestujícího apod. Hra má děti naučit základy bezpečného chování při manipulaci s ostrými předměty, s horkými nápoji a ve všech výše zmiňovaných situacích.

Autorem ilustrací ke hře je J.H.Lušovský.

Seminář pro pedagogy „Úrazy dětí a jejich prevence“

Úrazy mají v ČR na svědomí ročně 300 mrtvých a dalších 3.000 trvale postižených dětí.

Úraz není náhoda. Každému úrazu předchází konkrétní nebezpečná situace. Úraz dítěte znamená, že dospělý neudělal vše, co mohl pro bezpečnost prostředí, v němž se dítě pohybuje. Úraz dítěte znamená, že dítě nevědělo, jak se chovat bezpečně nebo se záměrně chovalo nebezpečně svému zdraví.

Budeme – li se starat o prevenci úrazů, ubude smrtelných úrazů, přestane přibývat trvale postižených úrazem.

v Chrudimi

1.- 11.6.2006

Vše toto si uvědomila školská zařízení v Chrudimi (která již realizují projekty „Na kolo jen s přilbou“ nebo „Bezpečná cesta do školy“apod.) a přišla diskutovat o problematice dětských úrazů do Přednáškového sálu Regionálního muzea v Chrudimi ve čtvrtek 15.června.

Seminář pro ně připravilo Zdravé město Chrudim ve spolupráci s Obecně prospěšnou společností Podaná ruka, odborným partnerem, se kterým dlouhodobě spolupracujeme.

Seminář zahájil místostarosta Petr Řezníček, který zdůraznil , že prevence v této oblasti je velice důležitá a je i jednou z priorit Plánu zdraví a kvality života. Setkání se zúčastnilo i několik odborných partnerů Zdravého města – Zdravotní ústav, Městská policie a Zdravá střední zdravotnická škola.

Všichni zúčastnění získali balíček pomůcek pro prevenci úrazů dětí v mateřských či základních školách, který obsahuje videopořad, metodiku, pracovní listy, omalovánky, plakáty a mnoho dalších pomůcek.

Předání balíčků s metodickým materiálem :

Hodnocení semináře na základě vyhodnocených evaluačních dotazníků, které nám poskytla Podaná ruka :

Několik konkrétních poznámek se vztahovalo např. k době konání

semináře - asi by byl zájem spíše o odpolední hodiny a byl návrh na konání v období září až říjen.

Dále by si účastníci přáli ještě více videoukázek a několikrát bylo v poznámce uvedeno, že by tento seminář měl být uspořádán i pro veřejnost.

Pokud se týká toho, co účastníky nejvíce na semináři zaujalo, tak z odpovědí jednoznačně vyplývá že :

- 1) praktická část zapojení prevence do výuky
  - 2) statistiky
  - 3) videoukázky a fotodokumentace k úrazům a jejich následkům.
- Seminář celkově byl hodnocen jako srozumitelný a vyvážený.

v Chrudimi

1.- 11.6.2006

Na celé kampani spolupracovali Zdravé město Chrudim, ČČK, VZS ČČK, Městská policie, Policie ČR, Zdravotní ústav v Pardubicích, západní pobočka Chrudim, Střední zdravotnická škola, Sbor dobrovolných hasičů z Chrudimi.

Děkujeme všem a těšíme se na další společnou práci.

Kampaň probíhala za finanční podpory města Chrudim a Ministerstva zdravotnictví ČR, Pardubického kraje a Zdravotního ústavu.